

gökyüzü günlüğü

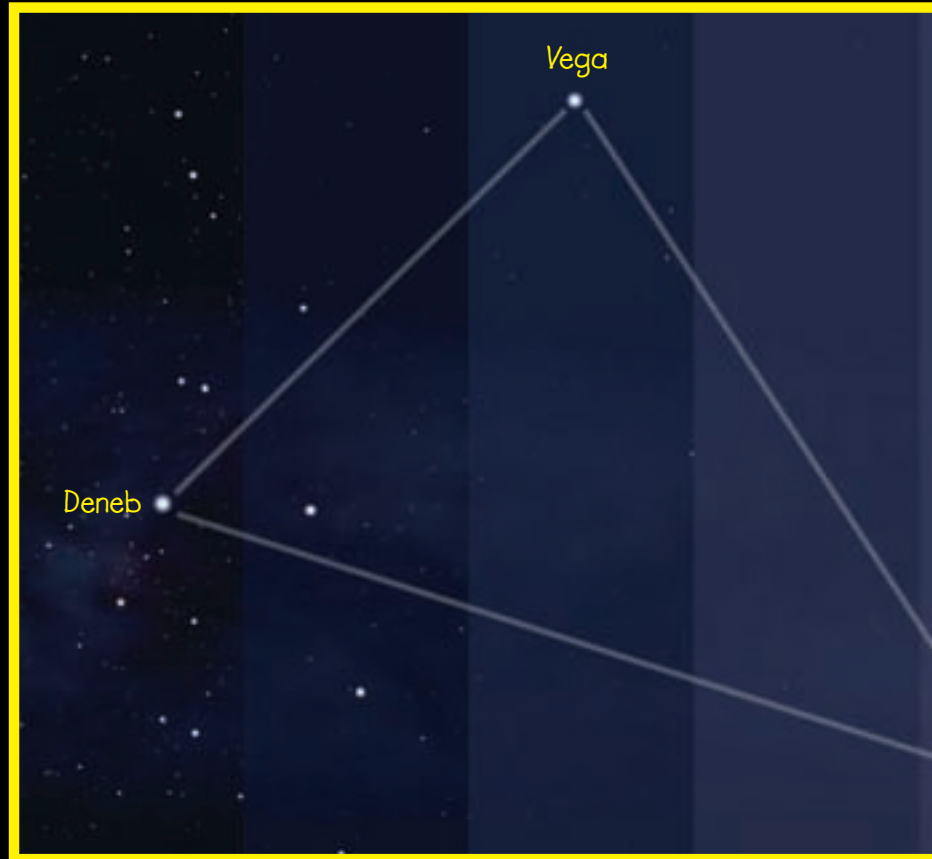

Yıldızları Sayalım

Gökyüzünde gördüğünüz yıldızların sayısının bulunduğunuz yere ya da hava koşullarına göre değiştiğini fark etmişsinizdir.

Nerede olursak olalım gökyüzünde Ay varsa, hava ince bulutlarla kaplıysa ya da hava kirli ve tozluysa daha az yıldız görürüz. Ama tüm gökbilimcilerin en büyük sorunu ışık kirliliğidir. Büyük kentleri aydınlatmak için kullanılan lambaların ışıkları gökyüzünü de aydınlatır.

Gökyüzü aydınlandığında zaten sönük olan çoğu gökcismi görünmez. Büyük kentlerden uzaklaştığımızda, örneğin yazlığa, yaylaya ya da köye gittiğimizde çok daha fazla yıldız görebiliriz. Bunun nedeni de ışık kirliliğinin küçük yerleşim yerlerinde çok daha az olmasıdır. Büyük şehirlerden uzaklaştıkça hava kirliliği de azalır. Yüksek yerlerde havadaki toz ve nem de azaldığından gökyüzünde çok daha fazla yıldız görünür.

Gökyüzünün Yaz Üçgeni'nin bulunduğu bölgesinin hiç ışık kirliliği olmadığı (solda) ve ışık kirliliğinin en üst düzeyde olduğu (sağda) haldeki görünümü. Bu ikisinin arasındaki üç bölge ise değişik derecelerdeki ışık kirliliği altında ne kadar yıldız görebileceğimiz konusunda fikir veriyor.

Bulduğunuz değişik yerlerdeki gözlem koşullarını basit bir deney yaparak karşılaştırabilirsiniz. Bunun için gökyüzünün belli bir bölgesindeki yıldızları saymak en iyi yöntem. Bu sıralar iyice yükselmiş olan Yaz

Üçgeni bu konuda size yardımcı olabilir. Parlak yıldızlardan oluştuğu için hemen hemen her yerden görülebilir. Yaz Üçgeni'nin içinde kaç yıldız görebildiğinizi bir deftere yazarsanız bulunduğunuz yerdeki gözlem koşullarını kaydetmiş olursunuz. Daha sonra bunları başka bir yerdeki koşullarla karşılaştırabilirsiniz. Notlarınıza Ay'ın durumu ve havanın açık olup olmadığı gibi bilgileri de eklerseniz, bunların gördüğünüz yıldız sayısını nasıl etkilediğini de görebilirsiniz.

Gezgin Ay

Ay, her gün bir önceki güne göre biraz daha geç doğar. Bunun nedeni Dünya'nın çevresindeki hareketidir. Eğer Ay'lı bir gecede gözlem yaparsanız birkaç saat içinde bile Ay'ın yıldızlara göre yer değiştirdiğini fark edebilirsiniz. Ay, bu hareketi sırasında bazen parlak yıldızların gezegenlerin yakınından geçer. Örneğin Ay'ı 19 Ağustos'ta Jüpiter'in, 4 Eylül'de yaz gökyüzünün en parlak yıldızlarından biri olan Antares'in çok yakınında göreceğiz.

Satürn ve Jüpiter

Bu sıralar hava karardıktan sonra batı ufku üzerinde gördüğümüz sarı gezegen Satürn. Ama Satürn artık erkenden batıyor. Onu görebilmek için hava karardıktan sonra yaklaşık bir saatimiz var. Bir süredir akşam saatlerinde görülmeyen Jüpiter ise artık saat 22.30 gibi doğuyor. Jüpiter Satürn'e göre çok daha parlak. Doğu ufku üzerindeki en parlak cisim olduğu için onu kolayca tanıyabilirsiniz.

Jüpiter gece yarısından bir saat önce doğu ufku üzerinde. Jüpiter'in solundaki yıldız grubu Ülker Yıldız Kümesi.

Altair

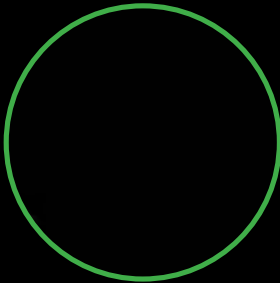
Alp Akoğlu

Ay'ın Halleri

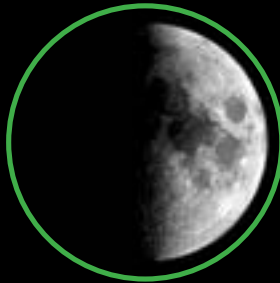
21 Ağustos Sondördün

29 Ağustos Yeniay

4 Eylül İlkdördün

12 Eylül Dolunay

